

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adának vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttérli cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A megsértett kegyelet.

Wekerle Sándor kormányelnök a képviselőház pénteki ülésén érzékenyen megsértette a nemzet kegyetes érzelmeit amikor „nemzeti skandalum” kifejezéssel bélyegezte meg a budavári honvédszobor leleplezési ünnepét a képviselőház pénteki ülésén és ezzel a szóval bélyeget ütött a magyar nemzet homlokára.

Soha még illet magyar miniszterelnök nem merészt mondani, soha magyar ember ennyire nem vete-medett.

Annaira jutottunk már a szabadelvű rendszer alatt, hogy a nemzet ünnepét skandalumnak meri mondani egy miniszterelnök.

Annaira súlydünk az udvaronc politika alatt, hogy legszentebb, legbensőbb kegyeletünket, függetlenségi harcunk hőskorát s annak a kornak annak az időnek, annak a véráldozatnak az emléksobrát maga a magyar miniszterelnök mocskolja besajátkezüleg.

És a magyar nemzeti önértzet piócái elfogadták a miniszterelnök választását, a melyben a honvédszobor leleplezési ünnepélyétől való távolmaradás azzal indokolta, hogy „nemzeti skandalumtól tartott.”

Emlékezhettünk a honvédszobor leleplezési ünnepélyére. Szép rendben felvonultak Budára a hazafiak, ünnepélyes egyszerűséggel folyt le a tén az ünnep: egyéb „nemzeti skandalum” nem történt, csak az, hogy Wekerle Sándor, Magyarország miniszterelnöke tündetőleg távol maradt, előre kijelentvén a képviselőházban, hogy a honvédszobor leleplezési ünnepére „nem megy el.”

Ezt a megségényítő távolmaradását most azzal tetézte a miniszterelnök, hogy „skandalum”-nak minősítette a nemzet kegyetes ünnepét.

Tultett ebben összes elődjain és az a lovagias affér, a mely ebből a magyar nemzet és miniszterelnöke közt támadt: elégtételt követel.

Támadjanak fel sirjaikból az el-esett hőök lelkei, a kiket nem hagy nyugton pihenni a mi magyartalan, szgyent és megalázást lehelő kormányunk s a kiknek megszentelt hantjai fölött a magyar miniszterelnök mond megbélyegző ítéletet.

A pénteki ülés viharos jeleneteket próvoált. Az ellenzék a megsértett nemzeti kegyelet és a megalázott nemzeti önértzet nevében zajosan tiltakozott.

A kormánypárt pedig megszavazta a nemzeti kegyelet iránt érzéketlen miniszterelnök gyalázatos beszédét, mert ez a többség megszavaz mindezt a koncertért, ez a többség Lengyelország sorsára juttatná Magyarországot is.

A miniszterelnök távolmaradása a honvédszobor leleplezésétől bün volt, de menthetle pártja azzal, hogy nem mert elmenni mivel nem akart összeköszésbe jönni a koronával. Ez csak gyávaság lett volna.

Az az indoklás azonban melyet a miniszterelnök a ház előtt mondott, az egy — a hazaárulással egyenértékű tett.

Hiszszük, hogy a parlamenti ellenzék meg fogja a magyar nemzetet védelmezni ellenségei ellen és ünnepélyesen kérdőre fogja vonni a miniszterelnököt, követelvén az elégtételt, vagy a kormányelnök lemondását.

Elégtételt követelünk! A politikailag halott miniszterelnököt sörpörje el a nemzeti közvélemény vihara s tegyünk gyászfátyolt a budavári honvédszoborra kegyeletünk szerény emlékére, a melyet inzultált a miniszterelnök.

Riadjon fel a nemzet szózata és nyomja el a miniszterelnök megségényítő szavait, habár szóznoklatát a közös hadsereg összes katona-bandáinak Götterhálte-ja kiséri is.

Támadjon fel végre a nemzet és tegye földön futóvá azt a mameluk-tábor, a mely a hatalom zsirján és pezsgóján elpuhulva, híjával a hazafias meggyőződés önértetének, politikailag és erkölcsileg a tönk szélére viszi ezt a boldogtalan országot.

Politikai hírek.

A Ház szünete. A Ház aszombati ülésén egyidőre félbeszakítja az üléseit, hogy a pénzügyi bizottság és a többi bizottságok egyhuzamban zavartalanul dolgozhassanak. A Ház felhatalmazta Bánffy Dező br. elnököt, hogy e hónap végén az ülések újból való megkezdése napját megjelölje.

Az új házassági jog. Megbízható forrásból a „Bp. H.” arról értesül, hogy a korona jóváhagyása alá terjesztett új házassági jog egyik fontos elvi rendelkezése az elválasztás csak a következő három esetben teszi lehetővé: 1. ha a válóperben a fölperes bebizonyítja, hogy a házasságra kényszerítették; 2. ha bebizonyítja, hogy házasságtörés esete forog fenn; 3. ha bebizonyul a per során, hogy az alperes becsületlen jogerős ítélettel marasztaltatott el.

A Reichsrath feloszlatása. Bécsi parlamenti körökben híre jár, hogy a képviselőház szombati ülésén, éppen Eimifjessch képviselő beszéde közben császári kabinet-futár jelent meg a képviselőházban, aki a császárnak a képviselőház feloszlatására vonatkozó felhatalmazását adta. A társaság miniszterelnökeinek. A megállapodás állítólag az volt, hogy arra az esetre, ha az egyesült német baloldali határozott ellenzékét képezne a kivételes állapotról szóló törvényjavaslatl szemben, Taaffe miniszterelnök azonnal felolvasza a császári kéziratot, amely a képviselőházat feloszlatja. Ez az eshetőség még mindig fenyegeti a képviselőházat, mert ha a kivételes állapotról szóló törvényjavaslat meg nem szavatatók, a mint hogy megszavaztatnia kell, a képviselőházat azonnal feloszlatják. A politikai hatóságokat már utasították is a választásokra szükséges összes előkészületek megtételére.

A T. Ház.

Budapest, okt. 15.

A pénteki viharos jelenetek ismétlődtek a tegnapi ülésén.

Az elnöki bejelentések után felállott Horváth Gyula, s tárgyilagosan adta elő, hogy mi okozta tegnap az ellenzék felháborodását. Konstatálta, hogy a kölcsönös méltányosság, a mely a lefolyt huszonöt év alatt a törvényhozásban uralkodott, kezd kivesszni az olyan beszédek után, a min a miniszterelnöki székéből tegnap elhangzott. Sajnálattal fejezi ki a történetek fölött, de hozzátette, hogy a bekövetkezendő eseményekért a felelősséget azokra hárítja, a kik az égő tűzket a csendes hajlékba dobják.

Az elnök rövid megjegyzést tett Horváthnak azon állítására, hogy ő — az elnök — ne tudta volna miéért utasítja rendre Horváthot.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök emelt szót. Horváth Gyula állításával szemben kijelentette, hogy nem része a honvédszobor leleplezési ünnepélyének elbalasztásban. Azután kifejtette, hogy miután az ellenzék felháborodásának okát a saját beszédekben nem találta fel, azt kellett hinni, hogy csakugyan előleges megállapodással áll szemben. Minthogy azonban az ellenzék tiltakozik az ellen a felfogás ellen, ő e kijelentés előtt meghajol.

A miniszterelnök nyilatkozata nemcsak a kormánypárton, hanem részben az ellenzéki padokon is helyesléssel találkozott, úgy hogy már azt lehetett hinni, hogy ezzel a kinos ügy el van intézve.

De felállott Horváth Gyula Nándor és meglehetősen éles bírálat alá vonta a miniszterelnök tegnapi föllépését, kijelentve, hogy miután a miniszterelnök nem adta meg gróf Apponyinak a kellő elégtételt, ő és pártja az immár személyesnek nyilvánított harcban hasonló fegyverekkel fog küzdeni.

Szilágyi Dező igazságügyminiszter békítőleg igyekezett hatni és megjegyezte, hogy sem Apponyiról, sem pártjáról nem hiszi el, hogy szabályláz fogják tenni magukra nézve a személyeskedést.

Erre azonban Ivánka Oszkár azzal felelt, hogy Horváth beszédére rádúplázva, kijelentette, hogy most már legalább tudni fogja az ellenzék, hogy ilyen stílusú és kaliberű miniszterelnökkel szemben mi a kötelessége.

Mikor ezután Rohonczy Gedeon emelt szót, mindenki azt hitte, hogy élesen fog ripsztirozni Ivánkának; de ő is békülékeny szellemben nyilatkozott és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a miniszterelnök nem tartozik bocsánatkérésre.

Általános figyelem között jelentkezett most szólásra gr. Apponyi Albert. Kijelentette, hogy semmiféle további elégtételt senkitől sem nem vár, sem nem kér, mert tökéletesen megelégszik azzal az elégtétellel, melyet magának vett és azt hiszi, hogy ha valaki rongált tekintéllyel távozott a tegnapi ülésekből, az nem ő volt. Beszédét az ellenzék viharos tetszésből kísérve, azzal végzte, hogy az ország színe előtt a viták elfajulásáért a felelősséget egészen arra hárítja, a ki vele tegnap szembe állott.

Az Ivánka által odadobott keztyűt Miklós Gyula vette föl és a kormánypárt zajos helyeslése mellett jelentette ki, hogy ha Ivánka személyes inzultussal fenyegetődött a miniszterelnöktől szemben, akkor a kormánypárt tudni fogja kötelességét.

Még Gullner Gyula s utána ismét a miniszterelnök, gr. Apponyi, az igazságügyminiszter és Horváth Gyula szólottak röviden és ezzel az incidens véget ért. A függetlenségi párt egyáltalán nem vett részt a vitában, mely nem is annyira az ellenzék, mint inkább gr. Apponyi személyes éreleme körül forgott. A parlamenti tanácskozáskor sikere érdekében óhajtuk és reméljük, hogy a képviselőház ülésében beállott szűnet csillapítólag fog hatni a felizgatott kedélyekre.

Még egy másik személyes ügygel is foglalkozott ma a ház. Ábrányi Kornél ugyanis bejelentette mentelmi jogának a Pesti Napló szerkesztőségében fogantatott házkutatás által történt megsértését.

Az ügyet a házszabályok értelmében vita nélkül kellett volna a mentelmi bizottsághoz utasítani. Minthogy azonban Szilágyi Dező igazságügyminiszter az elnöki kijelentés után Ábrányi egyik kifejezésére helyreigazító megjegyzést tett, ebből ismét egy kis házszabályi vita támadt, a melyben Polónyi Géza és Horváth Nándor a miniszterrel szemben azt vitatták, hogy nem volt joga szólni.

Az ülés végén Madarász József két interpellációt intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez s ezután a ház kimondta, hogy érdemleges ílést nem tart addig, míg a pénzügyi bizottság a költségvetés tárgyalásával el nem készül.

Ugron Gábor zárbeszéde.

A képviselőház szombati ülésén Ugron Gábor a közösi királyi válasz tárgyában ismét hatalmas és őriási hatást keltő zárbeszédet mondott, melyet bő kivonatban alábbiakban adunk:

Tegnap a füstölő vulkánok közül az igazságügyminiszter kitört. (Dertltsé bal-fel.) Először a szőlőnek vitaköszai modora ellen irányult, melyről azt mondta, hogy leszállítja a parlamenti vitaköszai színvonalát. De nem szőlo találta el a hasos fizeknek elméletét, egész Európában hirdetik azt: és a mig egy pártnak az a törekvése, hogy ha miniszterei buknak is, de azért ő megtartsa uralmát az államhatalom minden eszközeinek felhasználásával, addig mindenki ez országban élő valószínűleg fogja tekinteni ezt az elméletet. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Különben a midőn az igazságügyminiszter Asbóthot, a ki egymagában áll, invektívákka támadta meg, holott alkalma lett volna a parlament egyik legkiválóbb vitaköszójának javaslatival szembeállítani: ezzel szintén a parlamenti diszkusszió nivójának emelésére szolgált. (Dertltsé a bal- és szélső baloldalon.) Célzást tett a miniszter, hogy szőlo elhagyja a pártot azért, mert némelyeknek parlamenti modora neki tetsző nem volt.

Szilágyi Dező igazságügyminiszter: Egyiknek!

Ugron Gábor: Nincs abban sohasem akkora hiba, ha valaki mások modora miatt hagyja el a pártot, mintha valaki saját modora miatt kénytelen ott hagyni a pártot. (Zajos éljenzés és tetszés a bal- és szélső baloldalon.)

Az igazságügyminiszter tegnapi beszédje szőlőra azt a benyomást tette, hogy itt

ország színe előtt elmondotta, hogy azok a királyi nyilatkozatok miként kellett volna, hogy fogalmazva legyenek. (Igazi Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Mert a miniszter oly értelmet ad a királyi nyilatkozatoknak, a mely azoknak intenczióival nem áll összhangban.

Abban szőlo egyetért a miniszterrel, hogy a 67-iki alap jogilag nem kétoldalu megállapodás, de tiltakozik azon felfogás ellen, mintha az 1723: I. II. III. törvények-kek szerződést képeznének Magyarországot és ő Felelőse többi tartományai közt. Az az alapszerződés az uralkodóház és Magyarország közt jött létre, s annál senki harmadik tényezőként nem szerepelt.

A miniszter azt állította, hogy a kiegyezési törvény akkor sem szűnik meg egy-szerden, ha Ausztriában eltörik az alkotmányt, s hogy „magyar törvényt egyáltalán csak törvényhozási akcióval lehet megszüntetni. De hát mi történik, ha a hitlevélünkbe foglalt föltételek egyikének beállta esetén Magyarország szabad királyválasztási jogát visszanyeri s így a közös intézmények egyszerűen elesnek? Akkor is érvényben marad még a kiegyezési törvény s újabb intézkedésre van szükség, hogy az megszünjék? Bizonyára nem.

Szőlo ezután kifejti annak szükségét, hogy soha a királyi hatalom abba a helyzetbe ne hozassék, hogy a mit egyezzer ki-nyilatkozott, azt változtatnia, visszavonnia vagy magyarszónia kelljen. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Szőlo oly magasan állnak tartja a koronát, hogy annak nyilatkozatai annyira megfontoltak legyenek, hogy ha kimondattak, mindenki által tiszteltessenek, becsültessenek és igazságokként elfogadassanak. (Igazi Ugy van! a szélső baloldalon.)

Legyünk annyira önzetlenek, hogy a politikai küzdelemben báris legyen a győzelem, vagy a vereség: egyformán elfogadjuk azt; de törekedjünk arra, hogy az, a mit mi úgy nevezzünk, hogy „magyar király”, a politikai pártokhozok esélyeitől teljesen ment legyen. Ha az egyik párt elbukik, annak a bukása ne legyen kompromisszió a koronára nézve és ha a másik párt diadalmaskodik, ne legyen a vereség a koronára nézve. (Élénk helyeslés bal-fel.) Az alkotmányos élet igen sok fikozója csak azért találtatott és állítattatott fel, hogy a király a maga hatalmát gyakorolhassa, de mégis azok a királyi felöllességek kívül essenek és az események sodrán kívül maradasson a király. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

A királyt felöllességre vonni nem lehet, tehát nem is szabad ajkára sújtó szavat adni. A mi kormányunk tanulhatna IV. Edward angol király esetéből, a ki hitlenség miatt lefartóztatott egy angol polgárt s ekkor kormánya kijelentette, hogy minden angol polgárnak joga van valakit hitlenség miatt lefartóztatni, de a királynak ehhez nincs joga, mert töle nem lehet elégtételt kapni. Ez az alkotmányos felfogás. Ha a kiegyezés jogilag nem kétoldalu, akkor nincs is kötelezettség arra, hogy mindenki erre az alapra helyezkedjék.

Ha tehát a király mégis egyenesen felszólítja a törvényhatóságokat, hogy lépjenek erre az alapra, akkor ki meri tagadni, hogy a királyt felhasználják pártcélokra! Viktória, angol királynő egy leiratban határozottan kimondotta, hogy tanácsosai világosan tájérlak elötte, mihez kívánják az ő királyi jóváhagyását.

Hát vajon a magyar kormány megmondta világosan a királynak, hogy mire akarja a királyi sújtó szavakat elmondadni? Azt is kívánta Viktória királynő, hogy ha egyszer valamely intézkedéshez megadta hozzájárulását, a miniszter azt önkényileg meg ne változtassa. De vajon, midőn miniszterünk a királyi nyilatkozatoknak értelmét és annak minden lényeges tartalmát lépéről-lépésre feladatk és annak azt az értelmét, melyet a vita kezdetén tulajdonított neki, a végén megváltoztattak: vajon királyunknak előleges beleegyezését bírták ahhoz, hogy azon nyilatkozatoknak ily értelmet adjanak?

De ha e nyilatkozatokhoz a korona beleegyezését ki nem kérték, akkor a képviselői alkotmányos kormányforma azon elve ellen, melyet Viktória királynő felállított és melyet az alkotmányos élet követelményeivel mindentől elismernek, vétkeztek (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) és akkor szőlőnek határozati javaslata összhangban áll teljesen azzal, a mit a miniszterek kötelességgel ismer, Anglia és az egész kontinens, mely a képviselői kormányformára valamit tart. (Ugy van! a baloldalon.)

Kéri a házat, hogy határozati javaslatát elfogadják. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés a bal és szélső balon.)

A kormány merénylete.

(Házkutatás a „P. N.”-nál.)

Ismét egyike történt Budapesten azoknak a hatalmi tulkapásoknak, a melyekről nem lehet másképpen megemlékeznünk, mint a legnagyobb felháborodással és megdöbbenéssel.

Oly sérelem esett a magyar sajtósza-badságon, mely ezt az amugy is sokat valólatott jogukatok szinte illuzóriussá teszi s való-lóság veszélyét rejti magában annak, hogy ha teljes elégtétel nem adatik a sérelemért, a hatalom mai önkényes eljárását preceden-sul tekintsek a szabadsággal járó polgárjog-ellenségei.

A „Pesti Napló” szerkesztőségében erő-szakos módon és rendőri asszisztenciával tartott házkutatást egy törvényszéki vizsgáló-bíró meg egy királyi alügyész, a kik felad-tuk magukat megfellekedtek nemcsak a törvény világos rendelkezéseiről s tilalmairól, de arról is, hogy a hivatalos tőga nem menti-heti a vak eszközölő való alacsonyodást.

Nem használt a sajtóbírószágra való hi-vatkozás és az a feltétlen ígért, hogy a tör-vény rendes utján készséggel rendelkezésre bocsátja a szerkesztőség a keresett kéziratot: a vizsgálóbíró és a királyi alügyész való-ságos ostromállapotba helyezte a szerkesztősé-get, — bezárták az ajtókat és egyenruhás rendőroket állítottak eléjük silbaknak, a szó-szoros értelmében foglyul ejtve ezzel a lap jelen-volt munkatársait s lehetetlenné téve a kint-rekedteknek, hogy a szerkesztőségbe bemen-jenek.

De a méltatlan és törvénytelen eljárás-nak nem volt ezzel vége. Olyasmi is történt, a mi kétséget kelt bennünk az iránt, hogy a hatalommal rendelkező körökben nem tekin-tik-e alkotmányos szent jogainkat aféle „alkotmányosdinak”, melyből ma még csak gunyt mernek tűzni, azok a körök, de holnap talán már tovább mennek s arra is gondolnak, hogy megconkitás legmagasabbabb nem-zeti vimványainkat.

Megtörtént az, hogy a vizsgálóbíró a szerkesztőség kéziratanyagát, melyet a hely-lyettes szerkesztő a minapi lap számára akart kiadni a szedőknek: előzetesen formális cenzu-ra alá vette. Egy pár kéziratot megvizsgál-lás végett a kezébe vett s ő maga adta át aztán a kéziratra váró szedőknek.

Hova jutunk, ha ezt az eljárást nem éri utól a kellő megtorlás? ha büntetlenül gázolhatja meg egy államhivatalnok az állam-alkotta törvények legfőbb elveit?

Az eset minden felháborító és a nyil-vánosság elé való részleteivel a képviselőház elé fog kerülni. Bizunk Magyarország képi-selöltestületének a plenumában, hogy egy pil-lanatra sem tekinti pártpolitika kérdésének a magyar sajtó mai nagy sérelmét. Ennél a pontnál meg kell szűnni minden egyenetlen-kedésnek, minden pártvitának. Csak egy cse-l legeghezt a nemzet alkotmányának bivatott védői előtt: megmenteni a sajtószabadságot.

A botrányos visszaélésről a következő részleteket adjuk:

Pénteken délután Vizlendvay kir. al-gügyész, Drill vizsgálóbíró, egy törvényszéki jegyző, két detektiv és négy fegyveres ren-dőr a „Pesti Napló” szerkesztőségi helyisé-gében termelt.

A lap munkatársai ez időben még szo-kás szerint távol voltak. De Barna Izid-or, a „Pesti Napló” felelős szerkesztője és Kálnoki Izor segédszerkesztő, a hivatalos ven-degok érkezésének a hírére csakhamar meg-jelentek. Drill vizsgálóbíró kijelentette a két szerkesztő előtt, hogy a kézirat nyomozásért folytatják, miután a „Pesti Napló” mai szá-mában folytatja a hivatalos sürgönyök köz-lését. Fel is mutatott egy a nyomozást el-rendelő törvényszéki végzést.

Barna Izidor a történetekről telefon ut-ján értesítette a lap főszerkesztőjét, a ki épen a nemzeti kaszinó földszintes éttermé-ben ebédlét több képviselő társaságában.

A jelenlevők közt oly nagy érdeklődés mutatkozott a házkutatás iránt, hogy legott elkisértek ifj. Ábrányi Kornél a szerkesztő-ségi helyiségbe, a hova rövid egymásutánban érkeztek meg: Horváth Gyula, Lukács Gyula, gróf Baulhen Bálint, Linder György, Gullner Gyula, Szentiványi Árpád, Rudoyánszky Béla, Vajai István, Nánásey, Visontay Soma, Iván-ka, Décsi, Bolgár Ferencz, Hock János és Hortoványi országgyűlési képviselő.

A munkatársak is nemcsak a gyülekez-ni kezdtek. Jelentőségénél fogva szomorú láncozolata következett ezután a hatóság vis-zsaélésének.

Drill vizsgálóbíró ismételte a lap fő-szerkesztője előtt a kutatást elrendelő tör-vényszéki határozatot, oldalt fegyveres ren-dőrk álltak ezalatt, mintha az lett volna a bivatásuk, hogy az időközben mindjában fel-szaporodó képviselők és hírlapírók fel-fezudul méltatlankodásával szemben bátor-ságot öntsének a hatósági urakba. Ifjabb Ábr-ányi Kornél kijelentette, hogy a bíróság el-járásában semmi törvényes formát nem lát ugyan, de azért ezáltal nem szegül ellen.

Erre a kijelentésre Drill vizsgálóbíró felszólította Barna Izidor felelős szerkesztőt, hogy a szerkesztőség kutatott kéziratait adják át. Barna Izidor megtagadta a kéziratok ki-szolgáltatását és kijelentette, hogy asztalátol csakis a karhatalomnak engedve távozik. A vizsgálóbíró most a közgazdasági rovat vezé-tőjét, Braun Sándort szólította fel, hogy adják át a keresett kéziratokat. Braun kijelen-tette, hogy ő is csak az erőszaknak enged. A többi munkatárs mind ugyanily nyilatko-zatokat tett.

Vizlendvay altágyász most lakatosot hivattatott, a ki sorban egymásután felfesztette az íróasztalok fiókjait. Mindaz a munkatársak heves tiltakozásai közepette történt.

Mig törték fel az íróasztalokat, a szerkesztő megkérdezte Drill vizsgálóbíróját vajjon odáig akar-e menni a sajtószabadság korlátozásában, hogy amíg a bírói aktus folyik, nem engedi meg a holnapi lapra szánt kéziratoknak a nyomdába való kiküldését.

— Megengedem, hogy szerkesztő ur a kéziratokat átadja a szedőnek, aki azonban minden egyes kéziratot tartozik megmutatni, mielőtt a nyomdába kivinné.

Ezzel megkezdődött a preventív cenzúra.

És volt e preventív cenzurának egy jelene, mely a legklasszikusabb molári vizsgálatot is csúfá teszi, s annak a bizonyítékul szolgál, hogy a magyar kormánynak nem elegendő közveket kiküldeni, akik a sajtószabadságot megöljék, hanem arról is kell gondoskodnia, hogy ezek a nevétségességbe bele ne vonják excellenciás küldöiket.

A molári jelenet a következő volt:

Az első kéziratok után a felelős szerkesztő azt a kéziratot, melyet a királyi ügyész a szerkesztőségben keresett és a melynek megtalálása céljából a házkutatás elrendelését kérte, a kiküldött hivatalos személyek jelenlétében átadta a kéziratot váró főszedőnek. A főszedő a kéziratot a királyi ügyész kezébe adta, a ki ezt is csak egy laponként végignézte, mint a többi nem inkriminált kéziratot, és kedves ártatlansággal így szólt:

— Lemehet.

És ezzel visszaadta a főszedőnek.

Igy sikerült a törvénytelen módon keresett kéziratot a királyi ügyész segítségével — minde cselfogás nélkül, a szerkesztőségéből kijuttatni.

Később Drill vizsgálóbíró a detektívek segítségével átfutotta az iratokat és konstata, hogy a házkutatás eredménytelen.

Az idő este 7 órára járt, a mikor Bara kérte a vizsgálóbíró, hogy ne zavarja továbbra is az újságírók nyugalmát, mert már legfőbb ideje, hogy rendes munkájukhoz lássanak. Vizlendvay kir. altágyász erre azzal felelt, hogy a „Pesti Napló” című magánvállalathoz semmi köze és tovább fogja folytatni a dolgot.

A törvényszéki küldöttség most a főszekesztő külön szobájába ment, hogy ott is feltörse az íróasztal fiókjait. Rendkívül izgatott jelenet következett most.

Ábrányi Kornél képviselő leül íróasztala elé és képviselői immunitására hivatkozva tiltakozott az ellen, hogy háborgassák.

Vizlendvay kijelentette, hogy a nyomozás érdekében szükségesnek tartja a házkutatás folytatását a főszekesztőnél is. Együtt utasítást adott a lakatosnak, hogy Ábrányi fiókját azonnal feltörje.

Ez a fegyveres rendőrök jelenlétében meg is történt. Ábrányi képviselő helyét a szavakkal hagyta el.

— Kiellenem, hogy képviselői immunitásom meg van sértve.

Mig a házkutatás javában folyt, a P. N. egyik munkatársa lóhalálban sietett egy fényképszehez, hogy általa néhány szomorú jelenetet megörökítsen a jogtörő botrányból.

A fotográfus munkája azonban nem volt valami könnyű. Először a bíróság kiküldöttje különböző fiókok felfesztésével voltak elfoglalva, észre se vették, hogy mi készül. De egy detektív csakhamar meglátta a gép kis csővét és gyorsan figyelmeztette rá a vizsgálóbíró és a királyi ügyész. Ez utóbbi urak élénken tiltakoztak az ellen, hogy őket akarunk ellenére lefotografálni. De Erdélyi gyorsan befejezte előkészületeit és a sötét háttérben egy felgyújtott magnézium-lánggal pótolta a már lenyugodott nap világosságát.

A szoba már ekkor zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, akik jóízű humorral várták a következő jelenetet. A királyi ügyész e közben intett a rendőröknek, hogy a fotográfálást akadályozzák meg. De a szerkesztőség két tagja felnyitotta a nagy szárnyas ajtókat és a jelen voltak egy része visszatartotta a buzgólkodó rendőröket. Erdélyi ekkor csak trefás pose-zal fordult a királyi ügyész felé és így szólott:

— Kérem, tessék mosolyogni!

A gép gyorsan elvégezte munkáját. A fotográfia megvolt.

Rövid negyedóra alatt egész csomó felvétel készült. Nagy derűtséget keltett, mikor az egyik fotográfus-ségéd nagy komolyan így szólt a vizsgálóbíróhoz:

— Bíró ur, kérek egy kissé barátságosabb arcot.

Az ügyész ezután idegesen csukta be a szárnyajtókat. De késő volt. A jelenet sok példányban volt megörökítve.

Mig hivatalos nagyképekkel és a legalis hatalom ürügye alatt folyt a durva merénylet; egy pár képviselő olyan ingerült hangon fejezte ki a hatósági személyek eljárása miatt érzett megbotránkozását, hogy a csuf játék folytatása az általános felháborodás közepette kellemetlen következményekkel járhatott volna. Hangok emelkedtek, melyek a vérig sértett közérzetet visszautasító haragját sejtették ebben a levágóban.

A hivatalos urak kiállították a jegyzőkönyvet, a melyben fel van véve egyebek közt az is, hogy Vizlendvay kir. altágyász maga adott át néhány megcenzúrázott kéziratot Lipták Lajosnak a „Pesti Napló” metronpásának. A jegyzőkönyv aláírását a lap valamennyi munkatársa megtagadta mert hiányosnak találta.

Már közel tíz órára járt az idő, a mikor a törvényszéki küldöttség kéziratok nélkül és egy hosszú jegyzőkönyvvel távozott.

Az egész idő alatt ott ácsorgott a folyosón néhány rendőr a kik azt az utasítást kapták, hogy a munkatársakat ne engedjék kéziratával távozni a szerkesztőségből.

Képzelték, hogy e fegyveres elvonulás mily nagy néptömeget csodított az Athenaeum ódon sztrike épülete elé.

A P. N. munkatársai, csak este 10 órakor foghattak hozzá a látogatás után rendes munkájukhoz.

Kik adakoztak a honvédszoborra?

Wekerle miniszterelnök pénteki beszédében tudvalevőleg azzal támadta meg Ábrányit, hogy ez nem adakozott a honvédszoborra, mi ő igen.

Erre vonatkozólag a „Bp. H.” a következő cikket közli:

Wekerle miniszterelnök a képviselőház mai ülésén, mint az országgyűlési rovatunkban bőven tárgyaljuk, szemrehányást tett Apponyinak, hogy a honvédszoborra nem adott semmit. Apponyi nyomban válaszolt Wekerlének, de egy szóval sem említette, hogy a leleplező ünnep költségéhez, mint arról biztos tudomásunk van, ő, t. i. Apponyi, kétszáz forinttal járult.

Egyébként, hogy kik adakoztak a honvédszoborra. arról hivatalos adatokkal szolgált Szénássy Sándor dr., honvédszázados főorvos ur, midőn lapunk ez iránt kérdést tett nála.

Szénássy urtól ez alkalommal a Budapesti Hírlap 1892. október 23-ki számában a következő nyilatkozat volt olvasható:

— hogy démonom uralkodik felettem — és úgy beszéljek magához, a hogy tevé! De ugye édes Mili megbocsát?

— A megbocsátás nem rajtam áll. De oh, Jankó, úgy busulok és sokkal inkább fáj mint, hogy kellően tudnom fejezni — hogy maga, a kit én oly jónak hittem, a kiből én oly teljesen megbíztam...

— Édes, még miadig biztatik bennem. — szakitott felbe Jankó. Ebben az egész dologban nem vádolhatom magam nagyobb bűnnel, mint ezzel az esztelen mondattal. Maga egy édes kis szigorú szent, a ki azt fogja nekem mondani, hogy senkit sincs jogom gyűlölni; de ha elmondom magának, a mint az Isten tudja, hogy igaz, akkor el fogja nekem binni, hogy Latrobe Gnsátot nem azért gyűlölöm mert — a Charteris Kata férje, hanem, mert kegyetlen zsarnoka — és még annál is rosszabb!

— Kata mondta ezt neked?

— Kata? — Oh nem; ő csudálatos hősiességgel viseli az ő nehéz terhét. És azt gondolom, hogy ezt a terhet annál súlyosabbra tette az a tudat, hogy én láttam — és azt látva — szenvedtem. Elhallgattam kezeit öklökre szorítva — Mili elmondjam magának, hogy minő körülmények között ismerkedtem meg doktor Latrobbal és ujjítottam meg régi — bátorságomat a feleségével?

Nem tudva ellent állani a kísértésnek, egy igenlő bolintással válaszoltam.

Az ezredünk által adott báiban történt — kevéssel az ide jövetelünk után; tudtam, hogy Latrobék meg voltak hiva, ámbar, olyan okokból, melyeket édes Mili felesleges magának elmondani, valószerűnek gondoltam, hogy ha bár ő és a férje elfogadták a meghívást, Kata az utolsó pillanatban valami ürügyet vagy meglepetést talál az otthon maradásra.

A képviselőház abbéli jogát, hogy a szobor ügyébe, a leleplezés programjába és ünnepébe beleavatkozzék, nem ismeri el Szénássy ur. Elvégre, ugymond, az nem országos, nem álladalmi ügy, hanem budavári ünnep.

Az összes minisztériumok közül csak a belügyminisztérium hivatalnokai vannak az adakozók között. Főur azon a kettőn kívül, a ki a szoborbizottság tagja, csak még kettő adakozott a szoborra.

Összes főpapjaink közül négyen adtak, de olyan négy, a ki ki nem lehet találni, mert a nem szereplő főpápok közül valók. Köztük volt Erussz Krizosztom, a ki nem is volt magyar születést, a benzés rend adományával és köztük — ezt írja minden magyar a háza falára — az akkori lugosi oláh püspök: Olteanu. A másik kettő: a világi dolgoktól különben távolálló néhai Roskoványi és néhai Bonnaz.

Adakozók közt előljártak a régi honvédek, azután a megyei és városi törvényhatóságok, melyeknek gyűjtésében tömeges a krajczáros adomány, a szegény föld népe, a magyar paraszt verejtékes fillére, szívének aranya. Békés, Arad és pestmegyék tettek ki legjobban magukért, de a legnagyobb gyűjtés is csak 500 frtos volt.

Fiume pedig, a mint megkapta a gyűjtőit, azonnal visszaküldte 200 frttal terhelve, lelkes levél kíséretében, a melyben ez állt: „Itt küldjük, a mi e pillanatban pénztárunkban találtatt. Ha több lett volna, benne, többet küldöttünk volna.”

Wekerle Sándor 1 frtjéről a hivatalos adatok nem tudnak semmit.

Levél.

Dézs, okt. 13.

Hunyadmegye törvényhatósági bizottság okt. 12-13-napján tartotta meg ősi rendes közgyűlést, mely tekintettel némely tisztviselő állások betöltésére, szokatlanul népes volt. Kiemelkedőbb mozzanatai a gyűlésnek a következők: Csáklány György volt áraszéki elnök helyére megválasztották Simeonás Jánost, ki hosszú szolgálatával valóban érdemessé tette magát a megtisztelő állásra. Áraszéki tlnőkökké lettek: Borbár Vilmos és dr. Apáthi Árpád; áraszéki jegyzővé Balog Sándor. Készséges küadelem fejlődött ki az algyegyző választásánál; Fekete Károly 4-szavazattal ütötte el Gönczi Endrét, a szászvárosi volt főkapitányt. — A rég óhajtott nyitórész ügye végre szerencsés megoldást nyert. A gyűlés 100,000 frt, kölcsön felvételét határozta el egy megyei modern kórház építésére, mely a megye egy régi égető sebtől lesz hivatva begyógyítani.

A M. Ilyentől Tiszén keresztül Lugasig építendő vicinális vasutara több mint 100,000 frt irányoztatott elő. A megye 1894-re előirányzott költségvetése 89,930 frt 69 krt tesz ki, tehát mintegy 180 frttal több a múlt évinél.

Déva rohamosan épül; ennek dacára rendkívül nagy a lakás szükség és a lakások bére; sőt valamire való lakás egyáltalán nem is kapható. Igen szép lakházat épített magának Solyom F. törv. széki elnök. A képezde torna épülete már fedél alatt van s pár nap múlva szintén fedél alá kerül az

— A bál estéje elérkezett, a körültem folytatott csevegésből kivettem, hogy Latrobék bizonyosan el fognak jönni. Lelekem haragos izgatottságban volt.

Óhajtottam és mégis féltem azt a leányt látni, ki oly rosszul bánt velem és minden eshetőségre el voltam készülve. Kata nem volt még ott, midőn a bálterembe léptem, ámbar szándékosan késtem el és egyedül mentem. Nyugtalan figyelemmel néztem a belépőkre és az este félig eltelt, mielőtt azt a kis aranyos főt és azeket a csudálatos ibolya szemeket megláttam, ámbar későbbben megtudtam, hogy elmúlt egy órája, mióta a bálteremben volt.

— Maga ismeri a város házában levő nagy bál termet. Színháznak is használják s a nagy karzat alatt, mely körül futja, a díszítők csipke szövésből készített homályosan világított kis lugasokat csináltak, mindegyiket egy kis asztalkával és néhány székekkel látták el — csinos és kényelmes kis fészkek voltak, hova a tánczolt kiíradt párok visszavonulhattak!

— Egy galop alatt egy ilyen lugasba mentem be; de alig voltam egy pár pillanatra benne, midőn egy asszony és egy férfi következtek — ekkor nem láttam többet, mert a bálterem fényétől káprázó szemeknek a homályos alkovekben egészen sötét volt. Az utánam jövők szintén nem láttak engem, de a két széket elfoglalták, én meg a falhoz hátra húzódtam, azt gondolva, hogy ha a pár tulságosan fog szerelmeskedni, olyan féle kellemetlen helyzetem lesz, mint egy ellenes táborba tévedt kémnek. De a következő perczben elfelejtettem a félelmemet. A legdühösebb kezézkedés, a mi egy báiban történhetett, sem zavarhatott volna meg annyira, mint az, a mi valóban történt.

— A leány, — kinek lenge alakját és társának az ezüst haju fejét, a félhomályhoz szokott szemem immár láthatták, a két kö-

áll. leány iskola impozáns helyisége. Ugy tudjuk, hogy ez többé kerül 50,000 frtnál.

Idő járásunk rendkívül enyhe; valóságos nyári napok járnak.

r. l.

Ki a szerző?

A kolozvári nemzeti színház 100 aranyos pályázatán 5 darab népszínmű szalad a 100 arany és a babér után. Az első versenydarab bemutatása csütörtökön volt. A jury tagjai, a kik megnézik mind az 5 darabot, a páholokban és földszinten elhelyezkedve lesték a hatást a közönségen és keresték a színpadi és irodalmi értéket a darabban. „Kádár Vera” azonban sem hatást nem tett a közönségre, sem színpadi vagy irodalmi értéket nem nyújtott a bírálóknak.

Maga a nagy közönség pedig nem azzal volt elfoglalva, hogy kritikai talentumát érvényesítse ezen az estén, hanem könnyebb szórakozást keresett. Találgatta a szerzőt.

— Valjon ki a szerző? kérdezték egymástól az emberek.

Combinatíóba vették mindazokat az urakat, a kikről tudva van, hogy hébe-korba, irodalmi vállalatokban utaznak.

Ezeket a szegény postákat aztán rendre vették és megkémlelték, hogy valjon melyik ludas a dologban.

Nem tagadom tekintetes szerkesztő ur hogy az első pályázati estén, magam is azt kutattam, hogy kiírta a darabot. Rendre vettem ez újságírókat mind és arcukról igyekeztem leolvasni a titkot.

Először is Hegyesi Vilmoson akadt meg a szemem. Nagyon nyugodt volt; mint ha csak a homlokára lett volna írva: „Adjakot frs vajat és sült krumplit és odaadok érte száz „Kádár Verá”-t. — (de nem Kádár Verát.) Ez nem irta gondoltam magamban és gyorsan kerestem fel tekintetemmel a Híradó székét. Korbuly Jóska ideges pillantásokat vetett jobbra-balra. Ez gyanus jel volt.

Jobban szemügyre vettem hát s csakhamar meggyőződtem, hogy Kádár Verához semmi köze; a rémítő sok nótá kintozta csapán, a melylyel a szerzők próbára tették a közönség türelmét. Innen az „Ellenzék” támlás székeihez siettem. Magyar Mihály szörnyű közönyösséggel gukkerezett egy páholyla, a honnan csinos női fejek kandikáltak a színpadra. No ezt ugyan nem érdekli a Vera sikere. Mellette ült Sebesi Samu, a ki előttem a darab kezdetén igen gyanus egyéniség volt. Kémleltem hát ezt az urat és mikor már azon a ponton voltam, hogy „Kádár Verá”-t az ő bűnei közé soroljam, egyet ásitott, behúzdott a támlásszéke és szemét elfedve csendes szunynyadozásba kezdett, mintha semmi sem érdekelné ezen a világon. Csaldátom és családósom keserűséggel kerestem fel Gyulát Farkast. Szokása szerint komoly volt. Ez nem jelentett semmit. A második felvonás után otthagytá az előadást. Ez azt jelentette, hogy nem szerző. Be de Jób gratulált Makróczynak, Makróczy Pusztainak, Pusztai Gál Gyulának, Gál Gyula Jakab Istvánnak (egy öreg ur, a ki tíres óráiban színműveket gyárt a saját bevallása szerint). — Uglátszik ezek sem a szerzők.

Az első felvonás után pedig lázas sietséggel kereste mindenki a szerzőt. Talán egy ismeretlen nagyságot vet felszínre, a szárazanyos pályázat? Persze, persze! Elég jó kezdet. Jobb folytatással még bűdhet.

A második felvonás után már megcsökent az érdeklődés. A közönség esendeseen diskurálgatott. A harmadik felvonásban pedig már minden kíváncsiság kihalt a publikumból. A darab hátra esett, meghalt. Egy halott többé nem érdekelhet senkit.

Most már következik a második felvonás. Nem lehet tudni: mikor, de annyi bizonyos, hogy elkövetkezik. Hanem az is bizonyos, hogy az összehasonlítás kedvéért mutatkozó érdeklődés meg fog csappanni. Mert a közönség érdeklődése nem tartozik az állandó világi dolgok közé.

Figyelo.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, október 16.

— Bus az idő. Pár nap óta meg bomlott az idő, a szép fényes vénasszonyok nyara elpityeredett. Ködös, sötét, zimankós ősi idő van. Hideg és nedves minden és az ember szinte fázik, a mint ránéz erre a sanyarú, erre a homályos sztrkeségre. Egy szerre lett oda, egyszerre semmisült meg a természet bűbája és a magvénlt lomb, bus szemfedő gyanánt omlik alá a hervadó világra.

— A kolozsvár-gyulai közutit vasut közüzgati bejárásának tárgyalása ma volt a városház termében. A hivatalos tárgyaláson jelen voltak a minisztérium részéről: Képesi Árpád miniszteri titkár, Pulszky Garibáldi miniszteri főmérnök. Kolozsvár város részéről Dobál Antal és Dávid Antal városi képviselők; a közüzgati bizottság részéről: Puhala Adolf mérnök és dr. Szabó Gyula városi főjegyző, a városi tanács részéről: dr. Nagy Mór városi tanácsos és Debreczeni Balázs városi főmérnök; a vármegye részéről: dr. Bonis István megyei főjegyző és Puhala Adolf főmérnök; a vállalat részéről Horovitz Sámuel engedménys. A kolozsvár-gyulai közuti vasút kiépítésénél Kolozsvár városi kereskedelmi, közüzgati és közlekedési haladásának egy újabb csatornája nyílik meg, a melynek tudós czélját és gyakorlati hasznát bizonynyára senki sem vonhatja kétségbe. A közhasznu vállalatnak mentől gyorsabb foganatosítását és keresztültvitelét óhajtjuk, mert ezáltal közüzgati és kereskedelmi szempontból is egy fontos vívmánynak jutunk birtokába. Gyors és biztos közlekedés nyílik ezáltal a vármegye központjába; forgalmat és lendületet nyer piacunk és könnyen válik értékké az a nagy fakines, a mely most a havasok megközelíthetetlen csucsain hever. Hisszük, hogy azok, kik illetékes tényezők a vasut létesítésénél, egy szívvel és lélekkel rajta leszenk, hogy a fontos közlekedési vonal minél előbb kiépüljön.

— A kolozsvári tud. egyetem ünnepélyes megnyitása tegnap déli előtt történt nagy közönség részvételével. A előp rektor dr. Óvári Kelemen tartott egy beszédet, mely után az új rector dr. Brant József egyetemi orvos tartotta meg széköfoglaló beszédjét.

— Töröld meg a szemedet hamar és tegyél meg mindent, a mit mondok, mert tudod, hogy máskülönben rosszul jársz!

Ez a nyers hang felrattá Katát. Fel emelte fejét, zsebkendőjét a szegény könnyű áztatott arcán végig hozta és szájalomra méltó könyörgő hangon azt mondta —

— En — én sajnálom, de igazán beteg vagyok — nagyon beteg vagyok most este; egész nap fáj a fejem.

Mi — mi más alkalommal is találkoztunk Furneaux órnaggyal, ha megengedne hogy most haza menjek.

— A férje nevét — maga hallotta ma délután azt a lágy, dallamos, és még irgalom nélküli kegyelenséggel telt nevetést — „Ha megengedné, hogy most haza menj!” — mondá csufondóroosan. De nem engedem szépséges feleségem! Nem fosztom meg a báltermet a legszebb díszétől, és tán csoszidat a nekik ígért élvezettől, sem Furneaux órnagyot a veled való találkozástól, mire kétségteletlenül el van készülve. Gyere — szemhéjaid most már nem olyan nagyon vörösek, de még most is borzasztó ijedtet látszol. És szeretném tudni, hogy miért? —

gondolod, hogy a régi szeretőd nem fog megismerni — vagy azzal bosszulja meg magát, hogy nyilvános helyen fog megsejteni —

— Lkork felugrott, visszataszította a székét, s a szenvedély hevéből elfehéredve állt előtte és azt kiálta —

— Oh, maga nem ösméri őtet! D hogy is ösmerné? Furneaux órnagy gentle man, és maga —

— „És én” — előre hajlott, felvitt azt a gyémántos karperecet mely a Katá felémelt karjára leezett, a amit beszélt, vékony hosszú ujjai között engedte azt átsuhadni. És én — mi vagyok?

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. október 15.

A szegény Kata házassága

Angolból fordította

Amica.

VII.

(Folytatás.)

(14)

— Jankó! — kiáltám.

— És szívem sebesebben vert, a mint nevet: szemrehányó hangon kiejtettem és bánatos szemek a tekintetével találkoztam. Nehozemre esett őt lezoksztatni, midőn részvétemhez felyamodott; de éreztem, hogy azt kell tennem.

— Jankó, — ismétlém — maga tudja, hogy én nem kívánok kellemetlen lenni, — rebegetem, egy új kényelmetlen bálortálussággal gyengíteni igyekeze azt a csapást, mit szigorú kötelességemnek éreztem reá nézni; — legyünk egyenesek és becsületesek egymagunkkal és nézzünk szembe a tényekkel. Azt gondolja, hogy maga — maga, a ki Charteris Katát oly igazán szerette — elfogultatlan és igazságos bírja lehet — doktor Latrobenak?

— Nem, — válaszolá Jankó indulatosan — én nem lehetek igazságos bírja — sőt egyáltalában nem lehetek bírja — mert teljes szívből gyűlölöm!

Vagy öt egész perczig egyikünk sem szólt és nem néztünk egymásra; ekkor Jankó törte meg a nyommasztó csendet, számalmas alázatossággal azt mondva:

— Mildred bocásson meg! Ne — ne forduljon el tőlem, nem szabad, hogy most zölem elpártoljon; örültség volt megengedni,

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltóegyletéből.** Az önkéntes tűzoltók az ősz beálltával is szervezkednek és sűrűn tartanak osztálygyakorlatokat. Tegnap egy csapat a szivattyús-osztály vizsgáztatta a tűzoltó lakatnyán. A tűzoltók sikerrel állották ki a vizsgálatot és átmentek a mászó osztályba. Az egyik vízszűrő és szivattyús osztályai-ban most több hely van üresedésben, melyekre Kolozsvár város értelmesebb fiatal lakosai és iparcsai közül olyanokat, kik a parancsnoksági órákon jelentkeznek, hogy önkéntes szolgáljanak a humanus egyetben szívesen vesz fel új tagokat a parancsnokság. Az újonnan belépő tagoknak a feddhetlen magaviselet mellett ép, egészséges testüknek kell lenni.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** vasárnap, e hó 22-én délelőtt 11 órakor tartja a születésének után való első fölülvásó ülést, még pedig a városi közgyűlési termében, melyet e célra Albach Géza kir. tanácsos polgármester készséggel átadott a társaság részére. A kereskedelmi akadémia termében azért nem tarthatók egyelőre a ülések, mert az akadémia díszterme is le van foglalva tanteremnek. A fölülvásó ülést Márki Sándor dr. új tag székfoglaló felolvasását tartja „A Hóra világából” címmel. Bede Jób vendég elbeszélést, Sebesi Samu r. tag és Nagy Mór (vendég) költeményeket olvasnak fel.

— **Medve vadászat.** Szászrégenből jelentik tudósítónk, hogy Marostordamegyében, a maczkók hazájában, nagyban folynak a vadászatok. Ifj. Előtt Albert által Fülhásán rendezett vadászon 3 medve esett el, egy szép példányt báró Kemény Ákos lőtt és a Kemény által rendezett vadászon ifj. Előtt Albert oly nagy medvét lőtt, melyre még a legöregebb vadászok sem emlékeznek. A görényi vadászatok ez évben gyengén sikerültek.

— **Eljegyzés.** Bányai Károly, kolozsvári fiatal iparos, Grezina polgártársunk mostoha fia — eljegyezte tegnap — legszültebb családi körben, Horváth Sándor vasuti hivatalnok ifju, szép és művelt leányát Ida kisasszonyt.

— **Öngyilkosság.** Tegnap éjjel a kismezőn egy napszámos kinevezési ember felakasztotta magát egy fára. Az öngyilkos kiletét a rendőrség nem tudta kideríteni. Midőn rá akadtak már meg volt halva. A hűlét bevizsgáltatták a bonczatani intézetbe.

— **Kolozsvár sz. kir. város házi pénztárának,** továbbá a tisztviselői nyugdíjalap és köztemető alap 1894-ik évi bevételéről és kiadásairól szerkesztett Költségvetési előirányzata az 1886-ik évi XXI. t. cz. 17-§a értelmében a szakbizottságok javaslataival és a városi tanács véleményes jelentésével együtt a mai napon a tanács kiadó hivatalában (Városház emelet 5. sz. a) 15. napra közzéadásra kitétetett. Mivel az egyes adók oly felhívással értesítettek, hogy ez idő alatt észrevételeiket a városi tanácshoz benyújthatják.

— **Sudermann Hermann** neve ismeretes és jóhangzású mind-n színházlátogató előtt, mióta a „Beccstűt” cz. színműve diadallal járta be az összes színpadokat. Sudermann szerdán „Sodoma pusztulása” cz. 5 felv. szomorújátékát kerülünk először színi. „Sodoma pusztulása” egy genialis fiatal festőnek az elzárulást tárgyalja, ki egy u. n. „szellemes szép” asszony hálójában vergődik.

— **Tüntetés a „Pesti Napló” előtt.** A sajtószabadság durva megsértése arra adott alkalmat a budapesti egyetem lelkes ifjuságának, hogy tüntetést rendezzen és hogy ezzel demonstrálják megbotránkozását, melyet a kormány merénylete fölött érez. Este 10 órakor az egyetemi fiatalság nagy számban lepte el a Barátok terét, hol a „Napló” szerkesztősége van. Eljén a sajtószabadság! Eljén a P. Napló! kiáltották. Majd Apponyit és Ábrányit kívánták hallani. Énekelték a Kossuth nótát. Mikor a szerkesztőség ablakában meglátták Hock Jánost hatalmasan megjelentették és hallani kívánták. Hock János egy szép beszédben fejtette ki a szabadsajtó áldását és az ifuság nemesis hivatását. Dörgő éljenzéssel felelt rá a már nagyra nőtt tüntetők csapata. A rendőrség későre vette észre a dolgot, tehát csak vége felé jelent meg. Ennek köszönhető, hogy nem történt semmi rendezavarás.

— **Az idegbeteg képviselőről.** Váilly Árpád országgyűlési képviselőnek, a függetlenségi párt alelnökének hirtelen támadt idegbetegsége, mint értesülünk, már annyira javult, hogy a teljes felgyógyulás remélhető. A betegség lázas tünetei elmúltak s a képviselő kedélye már sokkal nyugodtabb. Egyelőre minden olvasmányt eltiltottak neki az orvosok, az írogató szellemi munkától pedig még jó sokáig tartózkodnia kell. A beteg képviselő, a ki írást általában részvét nyilvánult, ma családja körébe falura utazott.

— **Pável püspök fegyelmi ügye.** Vaszary Kólos bíboros hercegprímás e napokban jutatta a miniszterelnök kezébe a Pável püspök fegyelmi ügyében kikért véleményét. A hercegprímás a miniszterelnök ez ügyben, mint már közöltük, csak véleményadásra kérte fel s ő 12 pontban felelt

meg e kérelemnek, miután az ügyre vonatkozó összes iratokat s hírlapi cikkeket áttanulmányozta. A bíboros főpap „a teljes tárgyalgatóság mellett, lelkiismeretes és hazafias augalmi szerint” adta meg kikért véleményét. A miniszterelnök az ügyet már áttette a közoktatásügyi miniszterhez.

— **Szállítás a kolozsvári üzletvezetőség részére.** A kolozsvári vasuti üzletvezetőség által kibocsátott pályázati hirdetmény, szerint az 1894—96 években szűkséges különböző anyagelemek lesznek szállítandók, u. m. agyag, cserép, homok, mész, pala, téglák, aszfalt, terméskő, faragott kő, gyettya, szappan, kályha-alkatrészek, faoszlopok, léczek, zindell, szerszámnyelek, seprők, gipsz, vasgálicz, robbantó és löszerek, gyümölcsmagvak, cserjék, bokrok stb. Az előírás szerint fölszerelt ajánlatok f. évi november hó 15-ig nyújtandók be. A részletes szállítási feltételeket megtekinthetni a kolozsvári iparkamara irodájában.

— **Összebeszélte nyelvű táviratok szótára.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter arról értesítette a kolozsvári iparkamarát, hogy az 1890-ben Párisban tartott nemzetközi táviratai értekezleten terbe vett, s az összebeszélte nyelvű táviratok szerkesztésénél használható szótár nem sokára sajtó alá kerül. A nemzetközi táviratai szabályzat VIII. cikkében ki van mondva, hogy e szótár használata — megjelenése napjától számítva 4 év múlva — az európai díjrendszerben az összebeszélte nyelvű táviratok szerkesztésére nézve kötelező lesz. E megkorozás folytán a szótár nélkülözhetlené fog válni mindazok részére, a kik összebeszélte nyelvű táviratokat, szótárak feladni. Midőn a kereskedelmi és közgazdasági és közforgalmiszerpontból fontos művet az érdekeltek figyelmébe ajánljuk egyúttal fölemlítjük, hogy a mintegy 300.000 szót tartalmazó szótárból csak annyi példány fog kinyomtatni, a mennyire előjegyzés történt, az előreláthatólag k. b. 15 frank lesz. Előjegyezhetni a kamara irodájában.

— **Szégelyje magát az alábbi öt czég u. m.: Anton Kaszik Commissions Geschäft Kronstadt (Siebenbürgen.) Eisenwaren-Handlung en gros & en detail Export in Siebenbürgen langhaarigen Kotzen Kammer & Jekelius, Kronstadt (Siebenbürgen.) Josef B. Teutsch, Schäßburg-Segesvár, in Siebenbürgen. Wein-Abtheilung. Ludwig v. Gyertyánffy & Sohn Kronstadt Lader-Niederlage en gros & en detail. Victor Teutsch's Nachfolger, Leopolhandlung, Kronstadt. Ezek mind az ötön az erdélyi részeken magyar pénzből vergődtek fel és nem tartják érdemesnek a magyar nyelvet használni. A míg meg nem tanulják becsülni a magyart, a hazafias czégek nem alkalmatlanokodjanak náluk megrendelésekkel, hanem engedjék: had szégelyjék magukat.**

— **Halállal végződött szerencsétlenség.** M. Sz. Mihálytelkéről, okt. 13. kelettel írja tudósítónk a következő sorokat: Csikszentmihályi Sándor Samu szavai birtokos f. hó 12-én d. u. Lekenézről Szt. Mihálytelkére akart utazni, barátjával br. Thorockay Józseffel; Szt. Szt-Györgyön a mint egy szerket el akart hagyni, magas kocsija az elhagyott szekérrel összeütközve feldőlt a sebes bajtás miatt. Sándor Samu a fejére esve azonnal szörnyet halt, br. Thorockay József pedig a karja kimerülése által szenvedett súlyos sérülést. Sándor Samu ép egészséges fiatal 25 éves ember volt, kifogyhatatlan vig kedélyű, ismerősei a legnagyobb megütközéssel és fájdalommal fogadták a borzasztó hírt. A ki csak ismerté; mindenki szerette ezt a férfit, — mert soha sem tudott sem busulni, sem haragudni társaságát környezetét mindig a legnagyobb jókedvben tartotta. Utóbbi időben s legutolsó óráiban — mintha érezte volna — a lehető legjobb kedvében volt. Józan életű, jó indulatú fiatal ember volt, ki soha senkit még legkevésbé sem bántott szóval sem, s ki semmiért nem tudott senkire haragudni. A szerencsétlen férfiú váratlan elhunytáról az alábbi gyászjelentés adatott ki: Alólirottak a maguk, közeli és távolabbi rokonok nevében a legmélyebb fájdalommal jelentik csikszentmihályi Sándor Samu birtokosnak f. év és hó 12-én d. u. 5 órakor, életének 25-ik évében baleset folytán hirtelen történt gyászos kimúlását. A temetés f. hó 14-én d. u. 3 órakor volt a rom. kath. szertartás szerint eszközöltetve, Davába, a családi sírkertbe. M. Szt. Mihálytelke 1893 okt. 13. csikszentmihályi özv. Sándor Sámuelné sz. Bejthy Anna mint édes anyja, csikszentmihályi Sándor Imre és neje Istvánni Magda és gyermekei Pál, Imre, Róza, csikszentmihályi Sándor Géza és neje Sándor Róza, csikszentmihályi Sándor János és neje Hatfaludi Elise és gyermekei Erzsébet, mint testvérek, sógorok és unokaöccsei.

— **Fogaras közgyűlése.** Fogaras vármegyei törvényhatósági bizottsága pénteken tartotta rendes őszi közgyűlését, melyet Bauszern Guido főispán szép beszéddel nyitott meg. Beszédében elején megemlékezett a lentjárt Széll Ignác belügyminiszeri tanácsos vizsgálatának kedvező eredményéről, s ennek kapcsán kijelentette, hogy azon meggyőződésre jutott, hogy valóban jó, pontos s egyáltalában a mai korszak követelményeinek megfelelő közigazgatás abszolútum nem léteizhető addig, míg a közigazgatás államosítása kereszttel nem vitétet. Ezen meggyőződésének kifejezését az 1891. évi július hó 9-én e teremben tartott főispáni székfoglaló beszédében, valamint azon beszédében is, melylyel a két évvel ezelőtt tar-

tott rendes őszi közgyűlést megnyitotta és ugyanazon meggyőződésben van ma inkább mint valaha, mindazok után, a miket mint a vármegye főispánja tapasztalt. A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után a közgyűlés letárgyalta a napirenden levő tárgyakat, s az alsó árpási főszolgabíróvá a szabadelvűpárt jelöltjét Borosyai Bélát választották meg.

— **A magánbecsület és a sajtó.** Berlinből távirják: A „Nordd. Alg. Ztg.” vezércikkben foglalkozik a Kirezhhof-Harich ügygyel és határozottan kikk a sajtónak magánügyekben követett eljárása ellen. A lap kifejti, hogy meg kell fontolni, vajjon nem lenne-e lehetséges törvényhozási uton oly eszközökről gondoskodni, melyek által az egyesek becsülete és családok magánéleté ellen irányuló sértő közlemények közzététele hathatós büntetések útján meggátoltatnának. Személyes sértések terjesztői nemcsak közönséges büntetéssel, hanem jelentékeny kártérítéssel is kellene sújtani, miként az Angliában történik.

— **Hol terem a jó katona?** Most készült el a sorozásstatistikája Ausztriában, úgy mint Magyarországon. E szerint sor alá került az egész monarchiában összesen 764,330 ember, bevált közülök, 171,130 vagyis minden ezer emberből 224. A sorozási arányszám rosszabbodott az összes hadtesteknél, kivéve a nagyszabedű hadtestet. A legerősebb férfiak tehát az erdélyi részeken vannak.

— **A földmívelési miniszterium táviratai.** A bpesti rendőri sajtóiroda a Pesti Naplóban megjelent hivatalos táviratok ismeretes ügyében a következő kommunikát adta ki: „Oszoly Géza soproni születésű, 26 éves, rom. kath. nőlen, a ki ellen a győri törvényszéknél család és okirat-hamisítás büntette miatt vizsgálat van folyamatban s a ki a földmívelésiügyi miniszteriumban a legutóbbi időkhöz, mint díjnok volt alkalmazva és a kit az a gyanturterhalt, hogy a Pesti Napló tegnapi és tegnapielőtti számaiban a földmívelésiügyi miniszteriumnak a hadügyi és külügyminiszteriumhoz és a közös külügyi és hadügyi miniszteriumoknak a földmívelésiügyi miniszterhez intézett és hivatalos titkokat tartalmazó stírgényeinek és átiratainak másolatait a Pesti Napló szerkesztőségének pénzért eladta, — az ez irányban folytatott nyomozás és kihallgatása során töredelmesen bevallotta, hogy ezen hivatalos iratok másolatát ő adta el a Pesti Napló szerkesztőségének, összesen 15 forintért. Ezt megelőzőleg ezen iratokat az Egyetértés szerkesztőségének kínálta megvételre, de innen ajánlatával elutasított. Oszolyt leartóztatták.”

— **Dohányozzanak-e az asszonyok?** To smoke or not to smoke? Ez most a kérdés Angliában. Az angol napilapok, az illusztráltak együttesen ezt a fontos kérdést fejtegetik, természetesen homlokegyenest ellenkező szempontból.

— **Tragikus nászut.** Tereza faluban Turin mellett egy Charbonet nevű léghajós tizennyolczéves szép feleségével és két jóbátárjával léghajóra ült, hogy a levegőben tegye meg nászútját az Alpokon át. Körülbelül ötszáz méternyi magasságban a léghajó hirtelen szétpattant s a léghajókban ülők a földre zuhantak. Charbonet szétszúrt koponyával haltan került el a földön, felesége, valamint kétbarátja életveszélyesen megsebesült.

— **A fehér asszony babonája.** Ösmeretes hogy a legtöbb fejedelmi kastélyban a babonás néphit szerint egy fehér asszony kísért éjszakánként. A kísértet tűznek viznek ellenáll és az örök szuronyai között sértetlenül halad tovább, míg végre a sóbálványra mered férfiak elől hirtelen eltűnik. A babona még most is él és a néphitből ki nem irtható. Most nem fejedelmi udvarban, hanem egy londoni bimbork házában eleve-nedik föl a babona. Wolsey bimbork palotájában a szolgálók az éjféli órákban egy jéghideg lehet ébreszti föl s mikor a szemeiket felnyitják, meglátnak egy fehérbe öltöztet asszonyt, a kinek arczát földöntúli fény sugarak világítják meg. A kísértet végleg a fogvaczogó szolgálk előtt azután eltűnik.

Színház.

Két jó előadásról kell megemlékeznünk. Szombaton „Othello” vasárnap „Fehő Klára” vonzott szép közönséget a színházba. E. Kovács Gyula Othellóját ismerjük. Az a nagy művészi alkotás volt az ma is, a mint azt már Kovács Gyulától megszoktuk. Gál Gyula Jágó alakításával ismét szép jelét adta talentumának és dícséretes ambíciójának. Szerény Gizella nemcsak jó, de egy szép szelid Desdemona volt, a ki legnehezebb jeleneteit is bravúrral oldotta meg. Cassio szerepével Klenovits birkozott, de nem bizonyult elég erősnek. A többi szereplők közmegelegésre oldották meg jelentéktelenebb szerepeiket.

Othello előadásán a színházban tömeges jelenlétével tüntetett az ifjuság. Jó jel, hogy a fiatalaság nemcsak érteket tanusit Shakespeare örökszép alkotásai iránt. A tapéből és kihívásból az egyes szereplőknek bőven kijutott.

Vasárnap este „Fehő Klára” került színi. A czimszerepet Somlóné V. Vilma asszony játszta, még pedig kitűnő sikerrel. Somlóné asszonyban nincs ugyan megrázó drámai véna, de annál több természetesség és intelligencia, a melyek őt arra képesítik,

hogy szerepeiben híven mutassa be az író lelkeinek intencióját. Nem dolgozik nagy vehementiával, de annál több természetes bájjal, a mi igazabb is, szebb is, minden kulissza szaggatásánál. Hanem ezért kitérőseiben erő volt, hangjában sziv és fájdalommal bántatos panasz.

Aba szerepét Kovács Gyulajátszta. Ezt a szerelemben lemondó és becsületéért rajongó parasztot alig képzelhetjük jobbnak.

Ha da i Sándor Fátol Ferkója szintén a jobbakk közé tartozott. Szenvedélyei tolmácsolásában nemcsak indiscretio, de drámai erő is nyilvánult. Helyel-közvet esett, de általánosságban sikerrel oldotta meg feladatát. Szentgyörgyi, Krasznainé, Szathmáry egyen-egyen kitűnő genre-alakokat mutattak be. Megyeri Játéka és Pusztai rögtönzései jóízű derűtséget keltettek a nézőtérben. A korus is már ki van egészítve.

Mindekét előadás arról győzött meg, hogy Ditrői igazgató a viszonyokhoz képest jól szervezett társulattal indult a téli saison elé s ha vannak némi hiányok, azt ha igazságszak akarunk lenni — nem róhatjuk fel az ő buzgalmának hiányául. (t. p.)

KÖZGAZDASÁG.

A kiállítás után.

A Kertészeti Egyesület kiállításá bezárulván, annak bírálatába bocsátkozást a látogatók nemes publikumra bizzuk; annyit jegyezzvén meg csupán a magunk részéről, hogy mi — a körülmények számbavételével — ez első kilépésünk nem szegényeljük. S jövőre biztatást nyertünk ebből, e haladatos tér fokozottabb kultiválására. Későcskén gondoltunk rá s ez mentse ki az esetleges hiányokat, — mert hát sok bajjal, akadályoztatásokkal, lehangoló közbejövetelekkel kellett küzdenünk, de még is megnyugvással mondhatjuk el, hogy dolgunkat nem tartjuk hiabavalónak.

Meghallgatták hivatagó szavunkat lelkes termelő ügytársaink s olyan számmal segeregtek kibontott zászlók alá miszerint hozományaik befogadására szűknek bizonyultak a vén redout összes termei.

Százhetven a száma produktumát feltüntető munkatársainknak. S százhusz — harmincz azokké, a kik kisebb-nagyobb kintüntetésekből oly méltán részesültek.

Fogadják végül is a lelkes társaink e helyen is kiáll. bizottságunk hálás köszönetét. — Mindenek fölött pedig e nemes város érdemeiben gazdag polgármestere Albach Géza kir. tanácsos, a Vigadóknak díjtalanul való átengedéseért, továbbá Váner Velden Ede gázgyárigazgató azért a szíves áldozatért, hogy a világító anyagot és annak kezelőjét nemcsak, hogy díjtalanul kegyeskedett rendelkezésükre bocsátani, de ezen felül 20 koronát ajándékozott költségeink pótlására.

Bodor László kir. törvényszéki vizsgáló bíró u pedig azért a lelkes közbenjárásért és közvetlenül teljesített munkáért, melyek szintén oly sokba kerülnek s ez ő pártatlan közreműködése hiányában végre sem hajthatók.

Fogadják mindhármán, mint e tekintetben kiállításunk legkimagaslóbb tényezői bizottságunk őszinte hálás köszönetét! És hasonló elismerő köszönettel kell adoznunk, Vajda Károly és Csiki J. J. ügytársainknak azért a nagy munkáért, a melyet ők a Walcz és Moldován lelkes társak művezetése mellett, az összes asztalok és más kellekek fölállítására és illetve rendezése által tanusítani oly készséggel szíveskedtek.

Gazsy József nyug. kép. tanár urnak kifogyhatatlan és sikeres pénztárnoki szíves titrmeiért, Várad Albert kiállítási titkár, dr. Nagy Mór, Bőjtke László, Szász Lajos, Simkovics József, Herepei Gergely Benedek Ferencz, Lázár Ödön, Juhos Márton, Kőmives Gerő, Gebhardt lelkes ügytársainak.

Továbbá a különbözőosztályok tisztelt jury tagjainak s ezek közt kiválóképp Herepeiné, Vajdáné és Szász Lajosnénak és Hájós urnak, továbbá Rieter Gusztáv k-monostori gard. tanintéseti főoktatóz-tanárnak még azért is, hogy két nagy gyűjteményes mint kiállítványát rendelkezésünkre bocsátani kegyeskedett; s hogy a gyűjtemények megnevezésében és rektifikálásában segítségünkre lenni szíveskedett.

S végül köszönetet mondok összes közreműködő bizottsági társaim sikeres fáradozásaiért, kérve továbbra is ügyünk érdekében szíves támogatásukat.

szentgyörgyi, kiállítási elnök.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Tisza Lajos beszéde.

Budapest, okt. 16.

Tisza Lajos gr. országgyűlési képviselő tegnap Szegeden beszámoló beszédet tartott. Beszédében hangsúlyozta, hogy az ellenzék a legújabbban tanusított modorával gyanussá teszi a magyarok loyaltását ő Felségével szemben.

Az egyházpolitikai kérdésekre nézve pedig azt jegyezte meg, hogy azokat úgy kell megoldani, hogy az által az állam tekiütlénye megóvassék, de a felekezetek ne jöjjenek konfliktusba hitelveikkel.

Jóváhagyott törvényjavaslat

Budapest, okt. 16.

Az országsházban ma a közoktatásügyi bizottság ülésén a hir terjedt el, hogy a házassági törvényjavaslat ő felségétől, jóváhagyva visszaérkezett s az már Wekerle miniszterelnök kezsi között van.

A képviselők kérdést intéztek e tárgyban Csáky gróf kultuszminiszterhez.

A miniszter kijelentette, hogy eddig még semmit sem tud. hogy e hiz igaz volna.

A hirt ennek dacára is erősen korpoltálják sőt azt is hozzá teszik, hogy a javaslat sorsa a főrendiházban iz biztosítva van.

E miatt hívták legatöbb Gróf Zichy Nándort Bécs-b.

Az algyógyi földmívelőiskola megnyitása.

Szászváros, okt. 16.

(Az „Ellenzék” kiküldött tudósítójától.)

Az algyógyi Emke földmívelő iskola megnyitási ünnepélye igen impozánsan folyt le. A megnyitási ünnepélyen részt vett Bethlen András földmívelési miniszter is.

Az iskola megnyitási ünnepélyre különösen a vidékről nagy számu intelligens közönség gyűlt össze.

Az Emke, az erdélyi gazdasági egyetel képviselői és a kolozsvári kirándulók szombaton érkeztek meg.

Az érkezőket fogadták.

Szombaton este a vendégek tiszteletére nagy ismerkedési estély volt.

Az ismerkedési estélyen számosan vettek részt és sok pohár közönyt mondottak.

Vasárnap délben érkezett meg Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter, kit az állomáson nagy triumphussal fogadtak.

A miniszter megérkezése után csakhamar kezdetű vette a gróf Kun Kocsárd-féle Emke algyógyi földmívelő iskola megnyitási ünnepélye és az iskola átadás.

Lzután Szászvárosra ment át az iskola megnyitásánál résztvevő szép közönség.

Szászvárosan az érkező miniszter tiszteletére a város bejáratánál díszes diadalkapu volt felállítva.

A minisztert órációval és beszéddel fogadták.

Vasárnap este fátylós menet volt a Bethlen gróf tiszteletére.

Este pedig fényes bankettet rendeztek az előékeny szászvárosiak.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, kedd, 1893. október 17-én.

Somlóné Vadnay Vilma vendégfelléptével

E L L E K.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadaplataldonos:

MAGYARI MIHÁLY.

NYILTÉR.

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

uj egyetemes kötvénye képezi a legnagyobb haladást a biztosítási téren.

Az uj kötvény nem tartalmaz semmiféle megszorítást a biztosított foglalkozását vagy utazását illetőleg.

Egy évi fennállás után a kötvény biztosít

öngyilkosság és párba

ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtámadhatlanná válik.

A megtámadhatlansági záradék így szól: ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.

A kötvény ilyképen megszorítás nélküli utalvány a biztosított összegre.

A New-York feltételei a legliberálisabbak, mint azokat a világ egyetlen egy biztosító társasága sem nyújtja.

A New-York a világ összes kölcsönössegén alapuló biztosító társaságai közt a legnagyobb felesleggel rendelkezik, mely

87 millió frankra

emelkedik, biztosítéki alapja 713 millió.

A New-York Európában 23 éves tevékenysége alatt több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért, a nélkül, hogy egyetlen egy esetben a legnehezebb nehézséget emelt volna a kifizetésnél,

H i r d e t é s e k.

Sz. 7689—1893.

ülvi.

1022. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy öv. Sárdi Józsefnek végrehajtónak Korcsa Vaszilika végrehajtást szenvedő elleni 20 ft tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a kolozsvári kir. törvényszék, (a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró) területén levő, Felek községben és határára fekvő és a fenti végrehajtást szenvedő és Korcsa Partenia, Korcsa József özvegye Kimpán Irina tulajdonát felvett felek 155. sz. tjkvban A + 1. rzs. 754, 755 hrsz. birtokra 214 ft becsárban, a 3. rzs. 1171 1172 1173 hrsz. birtokra 26 ft becsárban, a 8. rzs. 1838 hrsz. birtokra 8 ft becsárban, a 4. rzs. 2379 hrsz. birtokra 5 ft becsárban, a 5. rzs. 2416 2417 hrsz. birtokra 4 ft becsárban, a 6. rzs. 2931 hrsz. birtokra 12 ft becsárban, a 7. rzs. 3249 hrsz. birtokra 7 ft becsárban, a 8. rzs. 3295 3296 hrsz. birtokra 19 ft becsárban, a 9. rzs. 3791 hrsz. birtokra 27 ft becsárban és a 10. rzs. 4003 hrsz. birtokra 6 ft becsárban; a C. 1. alatti özvegy Korcsa Józsefnek született Kimpán Irina javára bekebelezett használati jog fenntartásával az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi Október hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor ezen kir. törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok 100%-át — bánatpénz gyanánt — részben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

kolozsvárt, 1893. évi augusztus hó 29-én.

REINHOLD ARTHUR,
kir. törvényszéki bíró.

Eladó birtokok és erdőségek.

Teleki Gyula gróf és fivére

alsó-fehérmegyei birtoka, Czeinán 382 katasztrális hold, Magyar-Igenen 9 hold, Igenpataknán 821 hold, Krakkén 133 hold; ezenkívül Fogaras-megyében Kercsiorán (vasúttól 7 kilométer) 2135 hold fenyves, 2202 hold bükkös, 2238 hold legelő, 301 hold szántó, kert, rét. — Alsó-Árpáson (vasút állomás) 524 hold szántó, kert, vésárjog, malmok; Fogaras városában több holdas-telek

— eladó. —

Felvilágosítást ad: Dr. Gortvay Bertalan ügyvéd,
Budapest, Ferencz József-rakpart,
a kihez a vételi ajánlatok intézendők.

981. (5—5)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint egész újjannan berendezett

divatszövet üzletembe

(Főtér 23. sz., Iparos palota)

megérkeztek az őszi és téli árak,

s szép választékban berendeztem az alantit

férfi cikkeket és szőnyeget is.

A n. é. közönség szolgálatára állók a következő cikkekkal:

Női és férfi divatszövetek, Selyem kelme, Paplan-selyem, Disz-selyem, Vászna, Chiffonok, Téli kendők, futó- és nagy sofa szőnyegek, férfi ing, gallér, Mangett, Nyakkendők, Matrats, Paplan, függöny, Ágyterítők, Mosó Barchettek, Esőernyők, Mieder, Belsőáruk és minden ruhához való díszek és hozzávalókkal.

A n. é. közönség szives pártolását kéri tisztelettel

Császár Dávid,

(Főtér 23. sz., Iparos palota)

948. (4—5)

Vidékire tessék miniatúrákat rendelni.

Telefonon megrendelhető 113. hívószámmal a legjobb és legolcsóbb Tűzifa,

a m. á. v. helyi állomásonál tűzifa-telepemen

1 wagg. 100 métermázsra nem usztatott fiatal hasáb bükkfa 56 ft.

Házhoz szállítva 6 fittal drágább

1 öl nem usztatott fiatal hasáb bükkfa a vasútnál . . . 10 ft.

1 öl fiatal hasáb tölgyfa, kitűnő tűzifa, a vasútnál . . . 10 ft.

Házhoz szállítva 1 fittal drágább.

Továbbá kapható usztatott bükkfa, hantott cserfa és fiatal hasáb tölgyfa waggon és ölszámmra.

Felvágott bükk- vagy tölgyfa 50 kilogrammon felül — bármennyi — minden időben gyorsan házhoz szállítatik.

Évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő tűzifa-üzletemet a n. é. közönség becses pártolására ajánlom.

Wertheimer Vilmos,

942. (9—25)

Kolozsvár, Széchenyi-ter 7. sz. (a vashid mellett.)

Női és gyermek téli felsők minden kivitelben!

Külföldről beszerzett UJDONSÁGAIMAT ajánlom a n. é. Hölgyközönség szives figyelmébe!

Dús raktáram: Csipkék, Flanel, Posztó- és Selyem-blouseok, Tricot, Női posztó, kötött és posztóval bélelt selyem Jouponok, Szallagok, Tollok, Kalap- és Ruhaszek, mindenféle Gyermekruhák, Fűzők, Bársonyok, Pelucheok, szlacs és fekete ruha-selymek, Glacé és téli kesztyűk, Karmantyuk, szörme-gallérok és Sapkákban vetélkedhetik a főváros bármely üzletével.

Különös figyelmet érdemelnek eredeti párizsi modell, valamint diszitett és diszitetlen kalapjaim.

Confectio-raktáramat

a közelgő téli időnyre tetemesen kibővítettem, úgy, hogy minden kényes ízlést képes vagyok kielégíteni.

Bevezettem GYERMEK-FELÖLTÓKAT minden nagyságban és gazdag választékban.

Igyekezem a n. é. közönség bizalmát továbbra fenntartani s kérem becses támogatását.

Kiváló tisztelettel:

JESZENSZKY FERENCZ,

(Főtér, Takarékpénztár-épület.)

962. (5—6)

Valódi párizsi modell-kalapok. Jutányos árak!

EGY JÓ FORGALMU SZATÓCS-ÜZLET

só-, dohány-, bélyegárulással,

1900 lélekkel bíró községben

— eladó. —

Czim a kiadó-hivatalban.

1025. (1—1)

Eladó alma.

200—300 liter véka alma

— eladó —

Árokalyán, gr. Bethlen Béla udvarában.

Értekezhetni alólírokkal u. p. Kerlés.

Ostoros József,

szántartó.

1024. (1—3)

Sz. 2347—1893.

ülvi.

1015. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dedrádi lakos Götszert Tamás, Rader Timi végrehajtónak ugyanoda való Grün Johann Klie Marci végrehajtást szenvedő elleni 34 ft 50 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben, a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbíró) területén levő, Dedrád község határára fekvő dedrádi 539. sz. tjkvban A +

Rzs.	Helyr. sz.	Becsért. ft	kr	Rzs.	Helyr. sz.	Becsért. ft	kr	Rzs.	Helyr. sz.	Becsért. ft	kr
1	1212	28	4	8825	18	7	9442	30	—	—	—
2	2259	31	5	8830	15	8	12820	15	—	—	—
3	5898	21	6	9014	17	9	18441	4	—	—	—
továbbá a dedrádi 555. sz. tjkvban A +											
1	1947	20	7	8030	14	14	14549	4	—	—	—
2	2394	13	8	8732	8	15	14990	6	—	—	—
3	4959	2	9	9684	25	16	15247	23	—	—	—
4	6738	5	10	10081	27	17	15622	16	—	—	—
5	7813	97	11	12138	8	18	16149	12	—	—	—
6	8020	6	12	13687	2	19	16496	92	—	—	—
	8026	6	13	14292	1	—	—	—	—	—	—

488 ftban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1893. évi November hó 2-ik napjának délelőtti 10 órakor Dedrád községében, a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak rendelkezni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 100%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt Tekén, 1893. évi július hó 20. napján.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

G A Á L,
kir. aljbíró.

Őszi és téli divatról értesít!

BÁNYAI SÁMUEL és FIA

szücs-áru- és női Confectio üzlete.

Midőn bevásárlási útból haza érkező, a legelső bécsi, berlini és párizsi czégek a legutolsó divati darabokat magukkal hozták és azok üzletünkbe a nagyérdemű helyi és vidéki Hölgyközönség szives megtekintésére ki vannak állítva.

Divat-értesítők

bátrak vagyunk igen tisztelt vevőink b. figyelmét felhívni, mivel Prenton és a Párisi Louvreből a legnagyobb csinnal kiállított legutóbbi Fantásie darabokat Modell-képen lehoztuk, — nem kimélve a legnagyobb áldozatokat sem az üzlet érdekében.

Üzletünkben minden fazonu felöltő felnőttek részére, valamint gyermekek részére található.

Az árak a legszolidabbak, miről meggyőződni kérjük.

Jó hírnévéről ismert szücs-áru üzletünkben saját gyártmányú női- és férfi-bundák, Muffok, női- és férfi-capák és Bolrok található.

Mérték után a saját vezetésünk alatt álló műhelyben a legdivatosabb darabok elkészülnek.

Maradunk kiváló tisztelettel:

BÁNYAI SÁMUEL és FIA,

(Főtér, Takarékpénztár-épület.)

952. (6—10)